

ACTA 13 CPFFM**Data:** 28/04/2025**Lloc:** Sala de Plens Ajuntament**Hora inici:** 19.45 h**Hora finalització:** 22.15 h

Hi assisteixen:	S'excusen d'assistir-hi:
Presidenta Eva Martin	Representant de la Parròquia Esteve Ferrer
Representació dels balls Joan Mas Eduard Sentís Ricard Vicente Josep Clarà Alberto Gutiérrez	Estudioses de la Festa Alba Gràcia Àngels Parés
Estudioses de la Festa Joana Fort Loreto Baqués	Estudis Model Festiu Penedès Jordi Bertran
Representant Grallers Albert Soler	
Presidenta Comissió sortint Marta Casterad	
President Comissió Xavi Salmerón	
Secretari Oriol Julià	

Ordre del dia:

- 1- Aprovació acta anterior
- 2- Explicació del President de la Comissió de Corpus (Eduard Tomàs) sobre les sortides dels gegants per Corpus, Protocol, Consell.
- 3- Incorporacions als grups de treball del Consell.
- 4- Explicació del grup de seguiment de les restauració dels gegants Nous i Americanos.
- 5- Propostes del President de la Comissió:
  - a. Sortida de les dues: tret de sortida de la cercavila.
  - b. Acompanyament musical al trasllat dels Gegants, Drac i Àliga de l'Espai Festes i Palau del Rei Moro a l'Ajuntament (22 d'agost.)
- 6-Consideracions i propostes finals

Desenvolupament de la reunió:

1.- Aprovació acta anterior: S'inicia la reunió amb l'aprovació de l'acta anterior núm. 12, que s'adjunta en aquest correu signada.

2.- Explicació del President de la Comissió de Corpus (Eduard Tomàs) sobre les sortides dels gegants per Corpus, Protocol, Consell.

Estan presents a la reunió, convidats pel mateix Consell, la Laura Arbonès, com a membre de la Comissió municipal de Corpus i l'Eduard Tomàs, com a President de la mateixa.

L'Eduard Tomàs projecte a la pantalla el document anomenat **PROTOCOL DE CORPUS: PARTICIPACIÓ DELS GEGANTS VELLS I NOUS** (Annex 1) i el defensa davant del Consell.

S'estableix un torn de preguntes que bàsicament giren el voltant de:

-Quin ha estat el criteri per tal de que uns anys surtin els gegants nous i uns altres el vells.

La resposta és que no hi ha una lògica clara, per necessitats de la colla de geganters, alguns anys per reparacions d'una de les dues parelles o raons similars.

-Quin criteri s'ha seguit quan han sortit junts els gegants nous i els vells.

La resposta és que sempre han sortit junts per aniversaris d'una de les dues parelles.

Hi ha algunes veus, a favor i que consideren bé establir un criteri de sortida dels gegants d'ara en endavant i que no es deixi només segons les necessitats i/o voluntat de les colla, d'altres veus es mostren més reticents, no s'acaba d'entendre perquè es vol establir que surtin les 2 parelles de gegants juntes cada 5 anys. El Criteri de cada 5 anys tampoc es veu massa clar.

Eduard Tomàs explica que amb aquest acord que es busca aprovar, els gegants vells mai més sortiran per la vigília de Corpus i això és perdre una singularitat important de la Festa, però que es fa per raons de viabilitat, en el sentit que amb els gegants vells cal tenir una cura especial i d'altra banda cal tenir en compte el seu pes força elevat. Es considera que el fet que les dues parelles de gegants (nous i vells) surtin junts a la Processó de Corpus cada cinc anys, suma, que al públic sempre ha agradat i que és una manera de dotar a la festa d'un fet singular.

Després d'una llarga discussió i tot i que el document no genera un consens general, es valida pel Consell i tirà endavant tal com està redactat.

3- Incorporacions als grups de treball del Consell

De moment els grups segueixen establerts com es fa decidir en la darrera reunió i costa en l'acta anterior.

4- Explicació del grup de seguiment de les restauració dels gegants Nous i Americanos.

S'explica a tot el Consell la darrera reunió que es va mantenir amb tots els agents implicats en la restauració dels gegants Americanos i dels gegants nous de la vila. S'ensenyen fotos de les robes triades.

5.-Propostes del President de la Comissió:

Xavi Salmeron defensa el document **INFORME/PROPOSTA 28/04/2025: La sortida de les Dues (Annex 2)** En el que es proposa un canvi d'horari de la *Sortida de les dues*, i que es deixi d'anunciar la sortida de la Pl. de l'Ajuntament a les 14.15 h i passi a les 14.05 h

Marta Casterad, com a Presidenta de la Comissió anterior, defensa la tasca feta per ella i per la Comissió anterior en la sortida de les dues i contradiu i argumenta algunes afirmacions que es fan en el document.

Finalment el Consell aprova la proposta.

El document anomenat "Acompanyament musical al trasllat dels Gegants, Drac i Àliga de l'Espai Festes i Palau del Rei Moro a l'Ajuntament (22 d'agost.) es parlarà en la propera reunió.

Ricard Vicente ensenya les fitxes de la Diputació de Barcelona del 2028 i demana posar un punt a la propera reunió del Consell: la protecció actual dels balls, entremesos i imatgeria.

En un correu posterior Ricard Vicente fa aquest argumentari que es considera prou important com perquè consti en acta i ens emplacem tots plegats a dirimir-ho en la propera o properes reunions:

“En primer lloc, com bé sabeu al nostre Protocol hi ha l'Annex 1, de fitxes informatives dels balls, entremesos i de la imatgeria festiva (l'annexo). Es descriuen, però no es marca cap índex de protecció. Primera pregunta obligada: el protocol protegeix? fins a on? Crec que no. Descriu, però no protegeix.

En segon lloc, tenim l'inventari de patrimoni cultural de Sitges. Fet per la Diputació al 2008 (l'annexo). A les pàgines 107 en endavant tracta d'aquelles elements protegits (BCIL, BCIN)... I no consta res de l'àmbit que ens interessa. L'inventari es nodreix amb unes fitxes que, pel que fa al què ens interessa, són incompletes, pobres de contingut i necessiten ser revalorades. N'hi ha 15 que cal que posem sobre la taula, també us les adjunto. Però en falten moltes d'altres... I en aquest cas, aquest inventari tampoc protegeix.

Finalment tenim l'aprovat recentment PEPPAC (Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic i catàleg de Sitges) on en el Volum XI.07 hi trobem el quadre resum de béns socioculturals i etnològics. Hi surt la "Festa Major" i la "Festa Major Petita". També s'adjunta. Aquest document sí protegeix, però no parla ni anomena ni imatgeria ni balls ni entremesos.

En definitiva, tenim diferents documents que caldria agrupar o enllaçar (perquè haurien d'explicar el mateix), actualitzar i ampliar algunes fitxes (perquè hi ha mancances, contradiccions i faltes rellevants) i, allò més important, trobar la manera de PROTEGIR balls, entremesos i imatgeria.

Dit això, proposo, o bé, demanar ampliar el PEPPAC amb aquests elements (malgrat és un catàleg molt dirigit a temes urbanístics) o bé proposar al PLE MUNICIPAL que es basteixi una petició de BCIL (Bé Cultural d'Interès Local) de tot el corpus de balls, entremesos i imatgeria que conforma la nostra Festa Major.”

Acords:

- 1- Aprovació del document presentat per la Comissió de Corpus i defensat pel seu President Eduard Tomàs anomenat: PROTOCOL DE CORPUS: PARTICIPACIÓ DELS GEGANTS VELLS I NOUS i que s'adjunta en l'Annex 1.
- 2- Aprovació del document INFORME/PROPOSTA 28/04/2025: La sortida de les Dues defensat per Xavi Salmeron i que s'adjunta a l'Annex 2
- 3- Parlar en la propera reunió del document anomenat “Acompanyament musical al trasllat dels Gegants, Drac i Àliga de l'Espai Festes i Palau del Rei Moro a l'Ajuntament (22 d'agost).

I sense més, es tanca la sessió a les 22.15 h

Sitges, a data de signatura electrònica

Secretari

Oriol Julià Carbonell
Cap del Servei de Tradicions i Festes

Vist i plau
Eva Martin Martinez
Presidenta

JOSEP ORIOL
JULIÀ CARBONELL
- DNI
(TCAT)

Signat digitalment per
JOSEP ORIOL JULIÀ
CARBONELL - DNI
(TCAT)
Data: 2025.06.27
09:42:52 +02'00'

Annex 1

PROTOCOL DE CORPUS: PARTICIPACIÓ DELS GEGANTS VELLS I NOUS

Corpus declarada Festa Patrimonial. La festa té una normativa pròpia que ara es trasllada al Protocol que serà aprovat en breu. Amb aquesta aprovació es crearà el Consell de Corpus. Aquest consell, a més de vetllar per la festa del Corpus, treballarà conjuntament amb el de Festa Major, per consensuar les decisions que afectin ambdues festes.

El Corpus de Sitges, juntament amb la Patum de Berga, són les dues úniques festes de Corpus amb segles d'història continuada i per tant, els dos referents d'aquesta celebració a Catalunya. Alguns dels trets diferencials i únics a Sitges són la participació dels gegants vells de forma continuada des del s. XIX fins a l'actualitat, igual que la sortida de vigília que es manté ininterrompudament, mínim des del 1845.

Història dels gegants vells:

S'estrenen el 1897 i participen en les dues grans festes que existien al moment: Corpus i Festa Major. No participaran per Santa Tecla fins a mitjans del s. XX.

Pel Corpus de 1975 s'estrenen els gegants "nous". La voluntat de creació d'aquestes rèpliques no és per "retirar" els gegants vells, sinó per combinar-se les sortides. Principalment, els gegants nous faran totes les sortides de Festa Major i Santa Tecla, i els gegants vells es mantindran en actiu fent les sortides de Corpus.

El 1980 serà la primera vegada que les dues parelles surten juntes, fet que només han fet per Corpus.

El 1997 es celebra el centenari, fent la catifa del Cap de la Vila i estrenant remodelació i vestits nous.

Des d'aleshores, han seguit participant únicament per Corpus, on s'alternaven un any sí i un any no, amb els gegants nous.

El 2005 i el 2023 van tornar a sortir per Corpus les dues parelles juntes.

Sortides per Corpus dels gegants Vells i Nous (últims 20 anys):

Corpus 2003	Nous
Corpus 2004	Vells
Corpus 2005	Vells+Nous
Corpus 2006	Nous
Corpus 2007	Vells
Corpus 2008	Nous
Corpus 2009	Vells
Corpus 2010	Nous
Corpus 2011	Nous
Corpus 2012	Vells
Corpus 2013	Nous
Corpus 2014	Vells
Corpus 2015	Nous
Corpus 2016	Nous
Corpus 2017	Vells
Corpus 2018	Vells
Corpus 2019	Nous
Corpus 2020	--
Corpus 2021	--
Corpus 2022	Nous
Corpus 2023	Vells+Nous

Què fan altres poblacions amb gegants centenaris en actiu:

Sense rèpliques: Berga. Gegants vells (1866) i gegants nous (1891). Fan tots les sortides de la Patum per Corpus (dimecres, dijous, dissabte i diumenge). No surten mai fora de Berga.

Amb rèpliques: Gegants Barri Major Cardona i Gegants Arboç (Element patrimonial). Gairebé 200 anys. Surten a les festes locals (Festa Major). Les rèpliques fan les sortides de fora.

Gegants Terrassa (1850), Badalona (1858), Montblanc (1864). Surten per Corpus i/o Festa Major. Les rèpliques fan les sortides fora de la població.

Gegants del Pi (finals s. XVIII). Es fan còpies. Els originals només surten per la Festa de Sant Josep Oriol del barri del Pi.

PROPOSTA:

Vigília de Corpus: Sortiran sempre els gegants nous. Preservant als vells i facilitant a la colla una sortida llarga amb moltes ballades i expectació.

Processó de Corpus: Sortiran sempre els gegants vells. Serà l'únic moment de l'any per veure'ls en actiu.

Cada 5 anys (començant enguany amb els 50 anys dels nous i seguint els precedents anteriors per Corpus), les dues parelles faran la processó de Corpus i la ballada final. Els nous davant per mantenir també la imatge dels vestits de l'Artur Carbonell encapçalant la processó, com en els darrers 70 anys.

FESTA MAJOR SITGES 2025

INFORME/PROPOSTA 28/04/2025:

La sortida de les Dues

INTRODUCCIÓ:

Aquest document es redacta en el marc de les funcions atribuïdes a la Comissió Municipal de Sant Bartomeu i Santa Tecla de Sitges, i s'adreça al Consell del Patrimoni Festiu amb la voluntat de donar resposta a una situació que, en els darrers anys, ha generat malestar entre les colles participants en la Festa Major de Sant Bartomeu, concretament en relació amb l'acte de la "**Sortida de les Dues**".

A partir de diverses reunions mantingudes amb els **balls populars** i les **formacions musicals** que hi participen, s'han recollit una sèrie d'observacions i queixes referents a l'**hora d'inici de la cercavila**, establerta al Protocol de Festa Major a les **14:15h**. Segons s'ha manifestat, aquesta hora no s'ajusta a la dinàmica tradicional de l'acte, ni tampoc a les condicions òptimes per a la seva execució fluida i amb la dignitat que mereix la festa i el públic assistent.

L'objectiu del present document és analitzar detalladament aquestes aportacions, confrontar-les amb el que estableix el protocol vigent, i estudiar-ne les conseqüències pràctiques, tant logístiques com de qualitat escènica i participativa. A partir d'aquesta anàlisi, **la Comissió proposa al Consell del Patrimoni Festiu valorar una reinterpretació operativa del punt 5.3 del protocol, o bé considerar-ne una modificació formal**, amb l'objectiu de garantir la coherència entre el document normatiu i el desenvolupament real i funcional de la festa.

CONTEXT:

El nou Protocol de la Festa Major en honor a sant Bartomeu i santa Tecla que va ser aprovat per Ple Municipal en data 26 d'abril del 2023, en el seu **article 5** relatiu a l'**Inici de la Festa**, diu el següent:

5.1 El llançament dels 21 morterets i el repic de campanes

A les dues de la tarda del dia 23 d'agost, vigília de sant Bartomeu, els 21 morterets i el repic de les campanes de la parròquia anuncien l'inici de la Festa. La Comissió decideix qui dispararà els morterets.

5.2 La ballada de sardanes al Cap de la Vila

També a les dues de la tarda, al Cap de la Vila hi ha la ballada de sardanes, en la qual la cobla interpreta La Processó de sant Bartomeu, d'Antoni Català, i La Festa Major, d'Enric Morera. Aquesta darrera amb repetició inclosa.

5.3 La sortida de les dues

Simultàniament i mentre es llancen els morterets i repiquen les campanes, els gegants i el bestiar són trets de la Casa de la Vila, des d'on sortirà la cercavila dels balls, entremesos i la imatgeria festiva, a un quart de tres i amb l'ordre establert anteriorment. També hi participa la banda de música, que la tanca. El recorregut d'aquesta cercavila és el següent: plaça de l'Ajuntament, carrer Major i Cap de la Vila. Els balls, els entremesos i la imatgeria festiva passen ballant pel Cap de la Vila. Amb l'excepció de la Moixiganga, que hi representa el ball complet. Després d'aquesta representació, la banda farà la seva passada pel Cap de la Vila.

Després d'aquesta passada pel Cap de la Vila, es divideixen en dos grups. Un es dirigeix a l'Hort de Can Falç, on hi fan el ball sencer en honor a l'alcalde o alcaldessa, a les autoritats i a tots els assistents. L'altre grup es dirigeix a l'Hospital de sant Joan Baptista, on també hi fan el ball sencer. En ambdós espais, els balls que en tinguin, representaran el ball amb parlaments. Les colles que representen el Ball de Diables, seguint l'ordre que disposi la Comissió, actuaran en ambdós llocs, on representaran el ball parlat sencer.

Pel que fa a l'anterior protocol de Festa Major, en l'apartat on es parla de la **Sortida de les Dues (article 6.6)**, aquest deia:

La cercavila surt a ¼ de 3 de la tarda de la Plaça de l'Ajuntament amb l'ordre establert anteriorment.

Tot i el Protocol, aquesta premissa indicada en la normativa, no es complia per part de les Comissions Municipals que ens han precedit i així ho reflecteixen les [Consignes organitzatives](#) que s'enviaven als balls, com a mínim, entre el 2012 i el 2022 (el 2020 i 2021 van ser festes excepcionals per la pandèmia).

Precisament es va començar a complir per part de la Comissió presidida per la Marta Casterad a partir de l'any 2023 un cop aprovat el nou protocol vigent.

Si ens fixem amb els [Programes oficials](#) de la Festa Major, abans del 1985, normalment s'indica que l'inici de la Festa és a les 14h amb el llançament de morterets, repic de campanes, ballada de sardanes i sortida dels balls de forma simultània. És l'[any 1985](#) quan s'indica per primera vegada que la Sortida dels Balls serà a les 14,15h. Així serà fins a l'[any 2012](#), que coincidint amb les Consignes organitzatives de la Comissió, el Programa torna a parlar que la sortida dels balls serà a les 14h:

A les dues en punt del migdia des de la platja de La Fragata, ENCESA DELS 21 MORTERETS, a càrrec d'Amics de la Festa Major, i REPICADA DE CAMPANES.

A la mateixa hora al Cap de la Vila, la Cobla Maricel interpretarà les sardanes La Processó de Sant Bartomeu, d'Antoni Català i Vidal, i La Festa Major, d'Enric Morera i Viura.

A la mateixa hora i des de la plaça de l'Ajuntament, SORTIDA DELS ENTREMESOS I ELS BALLS POPULARS.

PROBLEMÀTICA:

A partir de l'aprovació del nou protocol l'any 2023, i de les noves consignes que estableixen que la Cercavila comença a les 14,15h, i a través de diverses reunions mantingudes amb els balls i les colles musicals que hi participen, s'han traslladat les següents **queixes i observacions concretes**:

- **Desfase entre el final del llançament de morterets i l'inici real de la cercavila:**
El protocol estableix l'inici a les 14:15h, però el llançament de morterets es completa en menys de tres minuts. La sortida de Gegants i Bestiari de l'Ajuntament ho fa en 5 minuts aprox. i el toc de campanes menys de 10 minuts. Això provoca que els Gegants i el Bestiari hagin d'esperar immòbilment a la plaça de l'Ajuntament durant almenys uns deu minuts, un temps d'inactivitat que trenca el ritme festiu i genera desconcert entre el públic.
> *Es pot comprovar mitjançant la [retransmissió de 2024](#) de Canal Blau.*
- **Acceleració forçada del pas pel Carrer Major:**
Un cop iniciada la cercavila, els Gegants i balls que els segueixen avancen a una “**velocitat de creuer**” per tal de compensar aquest desfasament i no provocar retards en l'arribada del Cap de la Vila i a les mostres de l'Hort de Can Falç i l'Hospital de Sant Joan. Els Gegants ho fan en menys de 15 minuts. Aquesta velocitat impedeix ballar amb tranquil·litat pel carrer Major, i desvirtua el caràcter festiu i coreogràfic del recorregut.
> *Es pot comprovar mitjançant la [retransmissió de 2024](#) de Canal Blau (minut [2:26](#) > minut [2:43](#))*
- **Temps d'espera excessiu per part de la cobla al Cap de la Vila:**
A causa del ritme desigual de la comitiva, la cobla es veu sovint obligada a tocar **bisos extres** per mantenir l'animació fins que arriben els Gegants. Segons la Cobla, normalment haurien d'estar tocant entre 20 i 25 minuts i en els últims 2 anys han estat entre 30 i 35 minuts.
- **Retràs acumulat en l'inici de les mostres:**
En començar la cercavila més tard i mantenir un ritme tens, les actuacions posteriors s'endarrereixen, afectant l'horari global de la jornada i el temps d'espera del públic i autoritats a les dues ubicacions de les mostres.

Aquest conjunt de disfuncions, traslladades de forma reiterada per les colles participants, posa de manifest la necessitat de revisar l'aplicació literal de l'horari establert i adaptar-lo a una dinàmica més fidel a la pràctica tradicional (anterior a la de 1985) i més eficaç des del punt de vista organitzatiu (com en la dècada del 2012-2022).

PROPOSTA:

Proposem les següents mesures específiques per tal que l'inici de la Festa i la Sortida de les Dues, estigui més ben organitzada:

- **Avançament de l'hora d'inici de la Sortida de les Dues a les 14:05h:**
 Es proposa modificar l'hora d'inici establerta al protocol, passant de les 14:15h a les 14:05h aprox. (quan soni l'últim morteret i hagin sortit tots els entremesos de l'Ajuntament). Aquesta modificació permetria sincronitzar millor el ritme dels diferents elements festius i evitar temps morts innecessaris a la plaça de l'Ajuntament un cop finalitzat el llançament dels morterets. Tanmateix, donaríem la indicació als Campaners de la Parròquia de Sant Bartomeu i Santa Tecla de continuar tocant les campanes fins que arranqui el foc a la Plaça de l'Ajuntament.
- **Revisió del paper dels morterets com a senyal d'inici:**
 Es proposa recuperar la funcionalitat tradicional del darrer morteret com a senyal real d'inici de la cercavila, i no com a acció simbòlica desconnectada de la sortida efectiva, amb l'objectiu de reforçar la coherència simbòlica i escènica de l'acte. És per això que demanaríem a la *Pirotècnia Igual* (si la normativa ho permet) la possibilitat d'encendre els 21 morterets de forma manual (botafoc) i no de forma mecànica. Fer-ho d'aquesta manera, de ben segur que el llançament no seria tan ràpid (actualment 3 minuts) i podríem estar perfectament els 5 minuts necessaris per iniciar la cercavila.
- **Millora del ritme de la cercavila:**
 Amb l'avançament de l'inici, es permetria que els gegants i la resta de balls avancin pel carrer Major amb un ritme més pausat i festiu, sense necessitat de mantenir una "velocitat de creuer" que dificulta l'execució correcta del ball i redueix l'experiència per al públic assistent. Dels quinze minuts que triguen els Gegants a arribar al Cap de la Vila des de la Plaça de l'Ajuntament, a una previsió que ho puguin fer en 20 minuts.
- **Coordinació musical amb la cobla:**
 Evitant l'acumulació de temps d'espera al Cap de la Vila, la cobla no hauria de tocar més d'un bis, millorant així la planificació musical i reduint l'esforç innecessari del conjunt, tot esperant l'arribada dels Gegants. Entre la interpretació de la Processó de Sant Bartomeu, d'Antoni Català, i La Festa Major, d'Enric Morera, aquesta darrera amb repetició inclosa, hauria d'haver-hi un descans d'uns 5 minuts. L'última repetició aniria en funció de la indicació dels membres de la Comissió presents i en funció per on vagin els Gegants al carrer Major, així aconseguir que entrin al Cap de la Vila un cop iniciada la sardana.
- **Avançament de l'hora d'inici de les mostres a l'Hort de Can Falç i a l'Hospital de Sant Joan:**
 Amb una cercavila més fluida i avançada, les mostres dels balls es podrien iniciar i finalitzar abans, fet que també pot contribuir a una millor gestió de temps per part de les colles i els serveis logístics de la festa.

CONCLUSIONS:

Les queixes recollides pels balls i músics participants han posat en evidència una disfunció entre el que estableix el Protocol de Festa Major i el desenvolupament real de l'acte de la

“Sortida de les Dues”. Aquesta desconexió genera problemes organitzatius, escènics i de percepció per part del públic.

Davant d'aquesta situació, i un cop analitzades les implicacions logístiques i festives, **es proposa que el Consell del Patrimoni Festiu autoritzi una reinterpretació operativa de l'horari d'inici, permetent que la sortida comenci a les 14:05h aprox. en lloc de les 14:15h.** Alhora, es recomana que s'estudiï la modificació formal del punt 5.3 del Protocol, per tal d'adequar-lo a aquesta nova realitat i evitar futures ambigüitats en la seva aplicació.

Aquesta modificació reforçaria la coherència interna de la festa, milloraria l'experiència de les colles i del públic i contribuiria a mantenir la qualitat i fluïdesa d'un dels moments centrals de la celebració.

SITGES, a 28 d'abril de 2025

COMISSIÓ MUNICIPAL DE SANT BARTOMEU I SANTA TEREÇA

DOCUMENT DE TREBALL